



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME  
VAŠI BUDOUCNOST  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

PROJEKT KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNĚ JE SPOLUFINANCOVÁN Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU A STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY, r. č. projektu: CZ.1.04/3.1.03/97.00009

## Zápis ze čtvrtého jednání pracovní skupiny č. 4 Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Datum: 23.1. 2014

Místo: zasedací místnost č. 424, detašované pracoviště tř. T. Bati 3792, Zlín

Přítomni: členové dle prezenční listiny, Mgr. Josef Zdražil, Mgr. Pavlína Zubíčková

1. Prezence přítomných
2. J. Zdražil - přivítání a seznámení s programem jednání
3. Návrh cílů a opatření ve stávajícím plánu- hodnocení, diskuze- příloha č.1
4. Práce ve skupinách- příloha č. 2
5. Další jednání pracovní skupiny se uskuteční **18.2. 2014 od 14:00 hod.**, budova ČSSZ, tř. T. Bati 3792, v zasedací místnosti č. 424., další termín komunitního plánování předběžně 11. 3. 2014.

Ve Zlíně dne 23.1. 2014

Zapsala:

  
Bc. Michaela Stýblová



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME  
VAŠI BUDOUCNOST  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

PROJEKT KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNĚ JE SPOLUFINANCOVÁN Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU A STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY, r. č. projektu: CZ.1.04/3.1.03/97.00009

## NÁVRH CÍLŮ A OPATŘENÍ PRACOVNÍ SKUPINY OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

### 4. 1 Priorita Vybudování zařízení pro nemocné osoby závislé na alkoholových a nealkoholových látkách, s nízkými příjmy, příp. bez příjmu v seniorském věku

*Cíl Vybudování zařízení s kapacitou 30 míst pro osoby z cílové skupiny – cíl se nepodařilo naplnit, priorita byla opakovaně předána Zlínskému kraji k řešení. Stávající kapacity Návojná a Pržno jsou zcela nedostatečné.*

#### Popis současného stavu

Uvedená priorita se shoduje s prioritou 2. 2 z pracovní skupiny Senioři.

Dlouhodobě se poskytovatelé sociálních služeb pro osoby bez přístřeší a pracovníci Odboru sociálních věcí potýkají s problémem osob bez přístřeší s důchody (ať už starobními nebo invalidními). Tito lidé mají potíže se zdravotním stavem a mají velký sociální handicap k tomu, aby byli schopni návratu zpět k životu běžné společnosti. Navíc mají nízký příjem (např. nízkou výměru starobního důchodu) a často diagnózu „alkoholik“, čímž jsou neumístitelní v domovech pro seniory.

Bylo by vhodné pro ně vytvořit pobytové zařízení, které by bylo zaměřeno především na udržení a neprohlubování jejich sociální situace. Zařízení by mělo splňovat tyto podmínky: střecha nad hlavou, teplo, dozor, bezbariérovost, dobrá dostupnost, minimum pravidel, maximální samofinancování - tzv. „obecní chudobinec“.

Do tohoto zařízení by mohla docházet terénní služba, která by ubytovaným pomáhala s obstaráním základních záležitostí. Také by byla vhodná úzká spolupráce se zdravotnickým zařízením tak, aby se podařilo včas diagnostikovat zdravotní obtíže ubytovaných (tzn. buď bývalý zdravotník jako součást personálu nebo by docházel profesionál např. 1x týdně do zařízení). Ještě vhodnější se jeví vybudování domova se zvláštním režimem. Těchto zařízení je ve Zlínském kraji nedostatek a v okolí Zlína zcela chybí. Provoz zařízení tohoto typu je ovšem velmi nákladnou záležitostí. Varianta „obecního chudobince“ je variantou náhradní a poněkud problematickou.

#### Opatření, která vedou

##### k naplnění cíle

- 1.1 Zajistit vhodné prostory pro toto zařízení.
- 1.2 Vytvořit kvalitní ekonomickou analýzu provozu tohoto zařízení.
- 1.3 Zajistit provozovatele zařízení.

#### Priorita reaguje na slabé

##### stránky

Chybí zařízení pro nemocné osoby závislé na alkoholových a nealkoholových látkách, s nízkými příjmy, příp. bez příjmu v seniorském věku.

Poskytovatelé sociálních služeb musí řešit kumulované problémy uživatelů (např. současně duševní onemocnění, závislost, špatný zdravotní stav aj).

Připravované projektové záměry:

Byl podán projektový záměr na Zlínský kraj. Jedná se o jednu z priorit Zlínského kraje.

### 4. 2 Priorita Vybudování lůžkové kapacity pro ženy bez domova

*Cíl Vytvoření kapacity 5 lůžek pro ženy bez domova. – od jara 2014 bude zřízeno azylové zařízení pro ženy při ČČK Zlín s kapacitou 4 lůžka. Nové kapacity jsou ve Vsetíně, CS může brát i AD Nový domov v Otrokovicích, Azylové bydlení Cusanus v UH také může přijímat*



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME  
VAŠI BUDOUCNOST  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

PROJEKT KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNĚ JE SPOLUFINANCOVÁN Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU A STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY, r. č. projektu: CZ.1.04/3.1.03/97.00009

*ženy. Charita Zlín může přijímat také samostatné ženy, ale jen ty, které nepatří mezi problémové. - bude vyhodnoceno, zda budou kapacity dostatečné.*

#### **Popis současného stavu**

Problém bezdomovectví žen je na území celého Zlínského kraje dlouhodobě neřešený. Částečně tento problém řeší zařízení Azylové bydlení Cusanus (dříve Sociální poradna s azylovým bydlením) Charity Uherské Hradiště. Dále pak některé azylové domy pro matky s dětmi výjimečně přijmou ženy bez domova v krizové situaci na několik dnů.

Fenomén žen bez domova je navíc velmi komplikovaný. Ženy na ulici jsou často silně závislé na alkoholu, mají potíže s pravidly, mají přitele, od něhož nechtějí odejít. Bezdomovectví žen má ovšem i další rozměry – jako jsou např. bezdětné ženy, na kterých je pácháno domácí násilí; ženy, které z důvodů dluhů přijdou o střechu nad hlavou. Je potřeba vytvořit služby typu azylový dům či noclehárny pro ženy bez domova, kde by ženy měly možnost přenocovat, měly hygienické zázemí, mohly si připravit stravu, dostat základní sociální poradenství, stabilizovat se a hledat alternativy, jak dále.

V současné době probíhá na toto téma diskuse mezi zástupci SMZ a OS ČČK, pobočka Zlín.

Tato priorita se shoduje i s prioritou Zlínského kraje, který vnímá nepřítomnost zařízení pro ženy bez domova jako důležité téma. Velkým problémem je vysoká nákladovost a nízká efektivita vzhledem k předpokládané nízké kapacitě zařízení (skupina těchto žen není početná, ale v případě výskytu problému je tento prakticky neřešitelný).

Jednou z možností, jak provozovat tuto službu efektivně z pohledu nákladů, se jeví vybudovat službu v těsném sousedství se stávajícími službami pro muže bez domova z důvodu rozložení nákladů na více služeb.

#### **Opatření, která vedou k naplnění cíle**

1.1 Zajistit provozovatele rezidenčních a ambulantních sociálních služeb pro ženy bez přístřeší (azylového domu, případně noclehárny).

1.2 Zajistit prostory, ve kterých by byla služba provozována.

#### **Priorita reaguje na slabé**

**stránky** Absence ambulantních a pobytových služeb pro ženy bez přístřeší.

Připravované projektové záměry:

O této prioritě se hovoří mnoho let. Byl podán projektový záměr OS ČČK ve Zlíně Zlínskému kraji, probíhají jednání se SMZ.

### **4. 3 Priorita Snížení nezaměstnanosti a rozvoj aktivizačních a motivačních programů pro**

#### **dlouhodobě nezaměstnané osoby**

##### **Cíl**

Vytváření nových pracovních míst včetně veřejně prospěšných, rozvoj veřejné služby a vytváření aktivizačních a motivačních programů pro dlouhodobě nezaměstnané

PROJEKT KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNĚ JE SPOLUFINANCOVÁN Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU A STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY, r. č. projektu: CZ.1.04/3.1.03/97.00009

osoby – veřejná služba byla zrušena – aktuálně probíhá diskuse, zda bude něco podobného znovu zavedeno, aktivizační a motivační programy organizuje ÚP, velká je podpora VPP v roce 2013 – pro rok 2014 se aktuálně schvaluje, Sociální podnikání rozvíjí např. Procesa.

#### **Popis současného stavu**

Lidé, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní, ztrácejí pracovní návyky a často i kontakt se společenským prostředím. Nezřídka se stává, že jsou lidé nezaměstnaní i více jak 10 let. Bylo by vhodné pro ně vytvořit systém aktivizačních a motivačních programů tak, aby si obnovovali a upevňovali kompetence potřebné pro případný návrat na trh práce. Problematika spadá především do agendy ÚP ČR. V rámci této priority je nutno navázat užší spolupráci s krajskou pobočkou ÚP ve Zlíně. V souvislosti s tím by měl být kladen důraz na fungování veřejné služby a veřejně prospěšných prací.

#### **Opatření, která vedou**

##### **k naplnění cíle**

- 1.1 Vytváření nových pracovních míst včetně veřejně prospěšných.
- 1.2 Rozvoj veřejné služby pro dlouhodobě nezaměstnané v počtu 50 lidí měsíčně.
- 1.3 Realizace aktivizačních a motivačních programů pro dlouhodobě nezaměstnané osoby.

#### **Priorita reaguje na slabé stránky**

Chybí aktivizační a motivační programy pro osoby dlouhodobě nezaměstnané.  
Vysoká nezaměstnanost u této cílové skupiny.  
Hledá se poskytovatel těchto programů.

#### **4. 4 Priorita Snížení počtu předlužených osob**

Cíl Zvýšit kapacitu odborného sociálního poradenství zaměřeného na dluhovou problematiku nejméně o 2 úvazky – došlo k navýšení úvazku Dluhového poradenství Samaritán (celkem dva úvazky pro Zlín a Otrokovice) a spustili internetovou poradnu. ZK pořádá semináře ve věci dluhové problematiky pro sociální pracovníky – přednáší paní Ševčíková z občanského sdružení Pod křídly a bude v tom pokračovat i v roce 2014. Prioritní dluhy vznikají z bydlení – je třeba řešit je ihned na začátku. Je třeba řešit předluženost nemajetných osob.

#### **Popis současného stavu**

Problém dluhů je celospolečenským problémem, který jde napříč všemi vrstvami bez rozdílu příjmu. Finanční gramotnost ve společnosti je nízká. Dluhy ohrožují také rodiče předlužených dětí a opačně. Mezi zadluženými osobami se nově objevuje velké množství seniorů. Odborné sociální poradenství zaměřené na dluhy ve Zlíně funguje, po službě je ovšem poptávka převyšující nabídku. Bylo by vhodné rozšířit službu nejméně o další dva pracovníky. Charakteristické je, že klienti přicházejí až ve chvíli, kdy je na ně uvalena exekuce, tudíž práce na oddlužení je dlouhodobá a komplikovaná. Velkým problémem je, že předlužení nechtějí legálně pracovat. Dalším problémem je malá disciplína klientů, kteří často nedocházejí na plánované schůzky – tak jak se v minulosti stavěli ke svým pohledávkám, tak se staví i k řešení své dluhové situace.

Dále by se mělo více pracovat na osvětě, která ve společnosti chybí. Velkým problémem je komplikovanost smluvních vztahů a podmínek, za kterých jsou tyto smlouvy uzavírány. Často se jedná prakticky o lichvu, která je společností tolerovaná.



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME  
VAŠI BUDOUCNOST  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

PROJEKT KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNĚ JE SPOLUFINANCOVÁN Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU A STÁTNIHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY, r. č. projektu: CZ.1.04/3.1.03/97.00009

Na finanční gramotnosti občanů by se mělo pracovat už od MŠ, ZŠ.

#### **Opatření, která vedou**

##### **k naplnění cíle**

1.1 Rozšířit kapacity odborného sociálního poradenství, které je zaměřeno na dluhovou problematiku.

##### **Priorita reaguje na slabé**

**stránky** Vysoký počet předlužených osob.

#### **4. 5 Priorita Vznik následné péče pro osoby závislé na alkoholových a nealkoholových drogách**

*Cíl Vznik ambulantní služby následné péče (2,0 úvazky - 1 sociální pracovník a 1 terapeut). – služba vznikla, nikoli jako následná péče, ale jako Ambulance adiktologie, registrováno jako odborné sociální poradenství, což umožňuje pracovat i s osobami nepřicházejícími z pobytové léčby. (0,5 sociálního pracovníka a 2 úvazky psychologa). Služba může fungovat i pro osoby, které potřebují podporu po léčbě (substituce následné péče). Proběhlo rozšíření o psychiatrickou ambulanci s kapacitou 1 úvazek. Možnou formou rozvoje by bylo zajištění terénní psychiatrické péče. Případná potřeba zřízení služby následné péče je sledována, aktuálně se to nejeví jako potřebné.- přesunout do stávajících.*

##### **Popis současného stavu**

K práci s lidmi závislými na alkoholu a nealkoholových drogách se nepřístupuje komplexně. Zásadně chybí následná péče pro tyto lidi. Ta je důležitá pro návrat závislé osoby k normálnímu životu, navázání vazeb s okolím. Služba by měla být zaměřená na podporu při hledání zaměstnání, řešení dluhů, využívání volného času, začlenění do společnosti. Součástí by měla být psychoterapie zaměřená na prevenci relapsu – udržení abstinence.

Ambulantní služby tohoto typu ve zlínském regionu poskytuje pouze Modrý kříž v ČR (mimo Zlín).

Chybí kvantifikace cílové skupiny, je obtížné ji změřit.

#### **Opatření, která vedou**

##### **k naplnění cíle**

1.1 Zajistit poskytovatele služby.

1.2 Získat finance na provoz služby.

1.3 Zajistit vhodné prostory pro provozování služby.

##### **Priorita reaguje na slabé**

**stránky** Nedostatek následné péče pro závislé osoby.

#### **4. 6 Priorita Desinsekce osob s kožními parazity**

**Cíl Vybudovat místnost, kde by bylo možné zbavit osoby bez přístřeší kožních parazitů. – lze zajistit po domluvě v rámci nízkoprahového denního centra pro osoby bez přístřeší ČČK. – přesunout do stávajících služeb**

##### **Popis současného stavu**

Lidé bez domova často trpí kožními nemocemi. Nejčastěji se objevuje svrab a vši.

Není možnost kde osoby bez přístřeší bezpečně zbavit těchto parazitů – např. kde

by se mohly oholit a ostříhat, když mají vši. Tento problém Krajská hygienická stanice



evropský  
sociální  
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



OPERAČNÍ PROGRAM  
LIDSKÉ ZDROJE  
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME  
VAŠI BUDOUCNOST  
[www.esfcr.cz](http://www.esfcr.cz)

PROJEKT KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNĚ JE SPOLUFINANCOVÁN Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU A STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY, r. č. projektu: CZ.1.04/3.1.03/97.00009

ve Zlíně neřeší. Výjimečně pomůže kožní oddělení Krajské Baťovy nemocnice. Zde ovšem není možnost se ostříhat a oholit. Je zapotřebí vybudovat místnost, kde by se mohly osoby bez přístřeší (případně další sociálně slabí) zbavit těchto parazitů. Nejvhodnější by bylo, kdyby byla místnost součástí zdravotnického zařízení a dotyční zde obdrželi také čisté ošacení.

**Opatření, která vedou  
k naplnění cíle**

1.1 Navázat komunikaci se zdravotnickými zařízeními a hledat možnosti, jak tuto prioritu řešit.

1.2 Zajistit vhodné prostory.

**Priorita reaguje na slabé**

**stránky** Chybí místnost, kde by bylo možno zbavit osoby bez přístřeší kožních parazitů.

PROJEKT KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNĚ JE SPOLUFINANCOVÁN Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU A STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY, r. č. projektu: CZ.1.04/3.1.03/97.00009

## Příloha č. 2 Kreativní práce ve skupinách

- Je třeba řešit bydlení pro osoby z cílové skupiny – dle vládního návrhu novelizace bude období doplatku na bydlení na ubytovnách zkráceno na 6 měsíců s možností prodloužení o dalších 6 měsíců v případech hodných zvláštního zřetele a případně další prodloužení v případech extra zvláštního zřetele. Což je nedomyšlené řešení. V jednom nejmenovaném městě jsou smlouvy na městské byty prodlužovány formou notářského zápisu, který stojí 3500 Kč, který musí hradit nájemník. Jiné město má ve smlouvě rozhodčí doložku. Obojí je zavedeno proto, aby bylo možno nájemníky rychle vystěhovat.
- Chybí ordinace lékaře pro lidi bez domova – terénní ambulance, která bude hrazena zdravotní pojišťovnou, i když pacienti nebudou mít zdravotní pojištění.
- Startovací byty – dostupné sociální byty – i když je na AD někdo, kdo je schopný samostatného bydlení, nemá na zaplacení, případně na kauci.
- Nemotivující systém – lze zneužívat dávky na bydlení, nevyplatí se chodit do práce, lidé často končí se základním vzděláváním. Nejsou motivováni získávat vyšší vzdělání – výuční list. Následně pro ně není slušně placená práce a přežívají na sociálních dávkách. Není rozdíl ve výši minimální mzdy a výši sociálních dávek.
- Nedostatkem je pevné ohraničení cílových skupin v rámci sociálních služeb. Např. CS je od 65 let a uživatel má 63 a kromě věku spadá do CS, přesto mu služba nemůže být poskytnuta.
- Chybí chudobinec